

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio LXXX. Decanus & Capitulum alicujus Ecclesiae Collegiatæ possunt
præscribere potestatem excommunicandi, incarcerandi, & coërcendi
Canonicos, Vicarios, & Beneficiatos deliquentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

lio & assensu duorum Capitularium initio cujuslibet anni à Capitulo eligendum ut disponitur in Concil Trident. sess. 25. cap. 6. latè Fagnan. in d. cap. irrefragabili §. expressus à num. 9.

Sunt tamen casus speciales, quibus Episcopus solus corrigere potest, vel si torum Capitulum nrimine excepto deliquisset. Rota coram Seraphino decif. 1130 num. 1. & seqq. & in casu Clerici concubinatii, cujus coercionem Episcopo relevavit Concil Trident. sess. 25. cap. 14. de reform. nisi decidit Rota decif. 55. num. 5. par. 1. citat.

DECISIO LXXX.

Decanus & Capitulum alicujus Ecclesie Collegiate possunt præscribere potestatem excommunicandi, incarcerandi, & coërcendi Canonicos, Vicarios & Beneficiatos delinquentes.

Decisio 2. de præscript. in no-vis.

SUMMARIUM.

- 1 Præscribi potest per Capitulum potestas coërcendi Capitulares. bor & onus.
- 2 Judicare & excommunicare non sunt fructus jurisdictionis, sed potius la- 3 Possessio jurisdictionis an minus quaeratur.

Fuit dubitatum & in relationibus positum, utrum Decanus & Capitulum alicujus Ecclesie Collegiate possent præscribere potestatem excommunicandi, incarcerandi, & installandi Canonicos, Vicarios, & alios Beneficiatos illius Ecclesie delinquentes? Super quo dubio fuit solemniter per Advocatos in publicis relationibus allegata & tractata materia meri & mixti Imperii; & quia prædicta videbantur meri imperii, & spectantia non ad se, sed ad Principem, Utrum L. Imperium ff. de jurisd. omn. jud. Ergo non videbantur præscripti bilia, sicut nec delegabilia

bilis secundum leges, secus vero secundum Canones, secundum quos etiam ea quae sunt meri Imperii possunt delegari, prout legitur & notatur in c. in Archiepiscopatu. de rapt. & sunt textus de hoc in C. licet de offic. Vicar. in 6. & c. Episcopus ne Cler. vel Mon. eod. lib. 6. & sunt etiam secundum Canones praescriptibilia per inferiores. Nam non est dubium Episcopos & Superiores Praelatos habere merum & mixtum Imperium, videlicet iudicandi, & corrigendi, puniendi & excommunicandi, incarcerandi, deponendi, degradandi, suspendendi, & interdicendi &c. Cas. per lectis dist. 25. c. corripiantur 24. quest. 4. c. sententia Pastoris & c. cura 11. quest. 3. c. transmissa de elect. cap. 1. de translati. Episc. c. 1. de offic. Ordin. c. ut si Clerici c. cum non ab homine de iudic. c. conquestus de foro compet. c. ut fama & C. si Clericos de sent. excom. in 6. c. degradatio de poenis eod. lib. cum multis similibus. & per specul. de jurisd. omni. iud. §. 1. vers. ad huiusmodi, ubi enumerat omnia quae sunt meri Imperii Episcopis pertinentia: sed omnia iura Episcopalia ad utramque legem, sive jurisdictionis, sive Diocesanam pertinentia, sunt per inferiores Episcopos praescriptibilia, ut de praescript. C. Archi. ca. dilecto de excess. pra. c. accedentibus ergo &c. Quod autem puniatio, & correctio Canonorum Cathedralium Ecclesiarum possit secundum consuetudinem legitime praescriptam ad Decanum & Capitulum pertinere, est text. in cap. irrefragabili §. excessus quoque de offic. Ordin. Imò quandoque ad solum Decanum, ut in C. dilectis de appellat. & de sentent. excommunicati. C. dilecto lib. 6. ut ille Decanus habuit, & exercere potuit utrumque gladium, maxime ubi ipse Caput Capituli immediate ab illo Capitulo electus, & per Episcopum confirmatione Superioris habebatur in facto, nam tunc ipse solus ex electione, sive in ipsos eligentes, proberet omnimodam jurisdictionem in ipsum eligentem, sive in ipsos eligentes, prout pulchre notat & deducit Innoc. in c. cum ab Ecclesiarum. de offic. Ordin. & ibi text. Quod inferiores Praelati possunt excommunicare, & iudicare, facit de offic. Archi. c. mandamus & C. ad hac de Dec. c. pervenit, dummodo sit talis persona, inquam hoc Jus cadere potest, de his quae fiunt à major par. cap. 3. de appellat. C. Romana §. 1. lib. 6. de consuetud. c. 2. eodem lib. Imò dixit Innoc. quod quilibet Clericus possit praescribere jus excommunicandi, & similia, licet non habeat ordinariam jurisdictionem. Sed quia, prout ponebatur in facto, praedicti Decanus & Capitulum non nisi semel praedicta exercuerunt. Fuit dubitatum, & etiam solenniter super hoc allegatum, utrum per unicum actum huiusmodi quaevisissent possessionem in similibus casibus iudicandi, & procedendi: Et fuit allegatum ad partem negativam quoddam not. Inn. in c. cum dilectus de relig. do. ubi ipse tenet expressè, quod licet quis sit in possessione subjectionis alicujus etiam per mille annos, non propter hoc potest illum iudicare, sive condemnare, neque civiliter, neque criminaliter, imò

sententia excommunicationis in ipsum prolata non tenet. Ratio, quia iudicare, & excommunicare non sunt fructus jurisdictionis, nec fructus proprie dici possunt, periculum, labor, & onus, & sic non obstat, *C. cum Ecclesia Sutrina. de causa posses. & propriet. & C. consultationibus de iure part.* Nam eligere vel presentare bene sunt fructus possessionis juris eligendi vel presentandi. ut notat ubi Innocent. in cap. in literis de restitu. spol. Non sic in illo, qui tantum habet possessionem subiectionis, sive jurisdictionis alicujus: Pro qua conclusione facioptimè secundum Innocent. decret. cum contingat, de foro competen. Nam ibi dicitur, licet Canonici Beluaceni. haberent jurisdictionem super familiam ipsorum de consuetudine, tamen non poterant illos excommunicare: Sed possent responderi, quod ibi tantum prescriptum, quantum possessum, de decisione C. cum in tua, vel quia illi non habebant assistentiam tantum juris communis, sicut isti Decanus & Capitulum ad cap. ad decimas, de restitutione spol. lib. sexto, respondit etiam Innocent. ad L. Barbarius. ff. de offic. Prætor. & not. per eum in C. nihil est de electione. à quo dicto videtur Innocent. recedere in fin. glos. consens. cap. olim. 3. ubi tenet expressè, quod quilibet Clericus possit possidere, & prescribere jus excommunicandi, & si ille, quem excommunicat, obedit sciente & patiente Episcopo, vel alio suo Superiore, statim excommunicans acquirit possessionem excommunicandi, & tenet ejus sententia, si erat in possessione excommunicandi, prout notat Innocent. in dicto c. cum dilectus in glos. sua. & remittit ad not. per eum in cap. secundo de restitu. spol. sed utrum sufficiat ad hoc omnis actus possessionis, Innocent. in c. 2. de Capel. Mon. videtur innuere quod non. Pro quo facit Text. in C. cum Ecclesia Sutrina de causa poss. & propriet. & not. in c. final. de consuet. Nam secundum Innocentium ubi supra, licet possessio generalis jurisdictionis acquiratur per unicum actum, dummodo utens intendat uti iure suo, quoad jurisdictionem universalem, tamen hoc non procedit in personis, rationem diversitatis ponens, quia sub jurisdictione comprehenduntur omnes partes ejus, & actus, sed sub persona non continentur alia, & in illis habet locum regula, quod tantum prescriptum, quantum possessum. de decisione c. cum in tua. hac vera, si nullus alius sit in jurisdictione illarum personarum, quia tunc ad alias personas non extenderetur possessio jurisdictionis quaesita in uno homine, sed si alius est in possessione jurisdictionis super unum populum, & ego exerceram jurisdictionem in unam personam tantum illius populi sciente Domino, & patiente, super totum populum acquirero, quia quasi una & continua est gleba, scilicet unus populus, & nunc bene extenditur possessio de persona ad personam. Ratio, quia ille, in quem exercui jurisdictionem, non possidebat illum, contra

quem præscribo jurisdictionem in hanc personam, & aliam communiter habe-
bit de præscrip. C. cum ex officio. De extensione juris corporalis & incorporalis,
vide Innocent. in C. in luteris de restitutione spolia. Et ibi Panorm. de hac materia
prædictorum duorum dubiorum in suo Commento. At in casu nostro fuit proba-
tum prædictis Decano & Capitulo datam potestatem plenariam judican-
di, corrigendi, puniendi, excommunicandi, & etiam incarcerandi om-
nes personas beneficiatas illius Ecclesie per privilegium Episcopi illius lo-
ci, & per Sedem Apostolicam confirmatum, & quod ipsi fuerunt in posses-
sione generali prædictorum, & eis sæpè obtemperatum excepto actu installa-
tionis, quem licet non nisi semel exercuerant, tamen quia postea in 40. an-
nis similis casus non occurrerat, sed modò noviter occurrit, fuit decimam,
& conclusum quod tenuerat, & valuerat hujusmodi installatio per Innocen-
tium in dicto C. dilectus de Capell. Mo. super versiculum possessorum. in fin.
& per nos. per Ber. in dicto C. cum Ecclesia Suvrina, & per spo. titul. de præ-
scriptione. §. primo versiculo. sed pone, quod melius, & per eundem titulum de
jur. omn. Induc. §. primo C. 1. cap. fin. ubi recitat quasi de verbo ad verbum not.
Innocent. supra scripti. & vide ad materiam Innocent. in dicto. capit. secundo de re-
stitutione in integr. Et in dicto C. olim de restitutione spoliatorum, Et de postu. Prala-
torum cap. bona. 2. per eundem.

DECI-